

Merheba Kurdiyat

Kurdiyat bi jimara xwe ya sêyem bi sê zimanan û deh meqaleyan silav li xwendar û lêkolîneran dike.

Di vê hejmarê da li ser mijarên cûredar ji sehayên ciyawaz deh meqale têne pêşkêşkirin ku ji van meqaleyan pênc heb kurdî, sê meqale bi erebî û du meqale jî bi tirkî hatine nivîsandin.

Meqaleya yekem ya kovarê ji aliyê M. Zahir Ertekin û Ömer Delikaya ve hatîye amadekirin ku ew li dor navê cihan behsa Topojenî û Nexşeya Devkî di Kilama Eliyê Xarza de dikan.

Yaşar Kaplan ku meqaleya duyem ya hejmarê ya wî ye, cih daye mijareke dîrokî ku tê de behsa serhatiya Dêra Rojhilat ya serdema Mongoliyan (Îlhani) (1258-1335) dike.

Di meqaleya sêyem de, M. Zana Karak şairekî kurdan yê ji Edebiyata Klasîk û qesîdeyê de wî bi me dide nasîn ku heta niha xebat li ser vê qesîdeyê çênebibûn. Bi vê meqaleyê em nûnerekî edebiyata xwe ya dewlemend û şîreke wî ya qîmetberz nas dikan.

Hersê lêkolîner Ziyattin Yıldırımçakar, Sinan Çakar û Şerîf Güzel bîbliyografyayê tezên mastir û doktorayê yên beşên kurdî yên di navbera salên 2012 û 2020an amade kirine ku bi vê meqaleyê xizmetê baş kirine ji bo lêkolîneran ku wan li gorî mijar û sehayên wan ew tez tesnîf û rêz kirine.

Di rêza pêncan de meqaleya Yasin Duran şîretên Melayê Cizîrî û Ehmedê Xanî berawird dike ku bi vê em hem agahiyan di derbarê şîretnameyan de werdigirin hem jî em mijara şîretan û girîngiya wan ji bo xwendaran fêhm dikan.

Meqaleya şeşemîn aîdî İsmail Kıran e ku ew jî malbateke girîng ya kurdan “Arwasiyan” bi me dide nasandin, dîrok û serhatiya malbatê û tesîra wan ya li Tirkiyeyê bi nêrîneke civaknasî lédikole.

Meqaleya heftem mijareke sehaya îlahiyatê vedigire. Ev mijar behsa Rûyetê dike ka gelo di cînetê de mijara Rûyetê têkilî jinan ew ê bi çi şeweyî be, bi nimûneyên ji İbnî Teymiye û Suyûtî nivîskar Sevda Aktulga Gürbüz lêkolîna xwe pêşkêş dike. Em hêvî dikan ku di hemû biwarên zanistê de lêkolînen kurdî bêne kirin û ew têkevin nava lîteratura kurdî ya zanistî bi taybetî nêrînen zanyarên kurd.

Di meqaleya heştêmîn de em lêkolînekê li ser kurdan û mezhebê wan Şafîtiyê dibînin ku Abdulbari Aziz Othman li dor van pirsan digere: “Çima ji mezhebên fîqhî yên Sunnî mezhebê Şafîî di nav Kurdan de pirtir belav bûye, rola Kurdan di belavbûna vî mezhebî çî ye, her wiha çima Kurd ji bilî mezhebên din bi piranî ketine vî mezhebî?”

Meqaleya nehem ya Majid Younis e ku ew di sicîleke Dadgeha Şerîî ya Osmanî de jiyana dîrokî û civakî ya Mêrdînê lédikole û ji me re pêşkêş dike.

Di meqaleya dawî ya dehemîn ya Kovarê de jî li ser nimûneya Qanûnnameya Siltanî ya Ezîz Efendî ya sedsala 17em Nizar Hasan behsa rewşa Kurdistanê dike di projeyên îslahetê de.

Wekî ji mijarên meqaleyan jî diyar dibe ji sehayên ziman, edebiyat, sosyoloji, îlahiyat û dîrokê meqaleyên ciyawaz, bi sê zimanan di hejmara sêyem ya Kovara Kurdiyatê de cih girtine. Hêvî heye di jimarên bê de hem jimarên nivîsan hem jî seha û mijarên ji wan sehayên zêdetir û dewlementtir bin.

Heta jimara çaran di nava xweşî û geşiyê de bin...

Dr. Zafer AÇAR
Edîtorê Jimarê

Merhaba Kurdiyat

Kurdiyat, üç dil ve on makaleden oluşan üçüncü sayısı ile siz okuyucu ve araştırmacıları selamlamaktadır.

Bu sayıda değişik konu ve farklı alanlarda hazırlanan on makale bulunmaktadır. Bu makalelerden beşi Kürtçe, üçü Arapça, iki tanesi de Türkçe dilinde yazılmıştır.

Sayının birinci makalesi, M. Zahir Ertekin ile Ömer Delikaya tarafından hazırlanmıştır. Makalede, Eliyê Xarza'nın Türküsü bağlamında yer isimleri ve bunun sözlü haritası konusu ele alınmıştır.

Sayının ikinci makalesi, Yaşar Kaplan tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada Moğollar dönemi Süryani Doğu Kilisesinin tarihi (1258-1335) seyrinden bahsedilmiştir.

Üçüncü makale M. Zana Karak'a aittir. Karak, Klasik Kürt Edebiyatından -daha önce incelenmeyen- bir şairi ve onun bir kasidesini bizlere tanıtmaktadır. Bu makale sayesinde zengin edebiyatımızın bir temsilcisini ve değerli bir şairi tanıma fırsatını elde etmekteyiz.

Araştırmacı Ziyattin Yıldırımçakar, Sinan Çakar ve Şerif Güzel'in yaptıkları ortak bir çalışmada, Kürt Dili ve Edebiyatı/Kültürü alanında 2012-2020 yılları arasında hazırlanan yüksek lisans ve doktora çalışmaları üzerine bir bibliyografya hazırlamışlardır. Araştırmacıların istifade etmesi için hazırlanan bu çalışmada, tezler konu ve alanlarına göre tasnif edilmiştir.

Beşinci sıradaki makale, Yasin Duran'a aittir. İlgili çalışmada Melayê Ciziri ile Ehmedê Xani'nin verdikleri öğütler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Bu çalışma sayesinde okuyucular olarak öğütlerin kaynakları hakkında bilgi edindiğimiz gibi öğütlerin konusu ve önemini de kavramış olmaktadır.

Altıncı makale, İsmail Kıran tarafından hazırlanmıştır. Büyük bir Kürt ailesi olan "Arvasiler"i bizlere tanıtan bu çalışmada, ailenin tarihi ve Türkiye toplumuna olan etkileri sosyolojik bir bakış açısıyla incelenmiştir.

Yedinci makalede, ilahiyat alanına dair bir konu ele alınmaktadır. Ru'yetü'l-Lah'ın konu edildiği bu çalışmada Sevda Aktulga Gürbüz tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada İbn Teymiyye ile Suyûtî görüşleri çerçevesinde kadınların cennette Allah'ı görmelerinin nasıl olacağı konusu incelenmiştir. Bütün bilimsel alanlarda özellikle de Kürt âlimlerinin görüşlerine dair Kürtçe araştırmaların yapıp Kürtçe literatüre kazandırılmasını ümit etmekteyiz.

Sekizinci makale, Kürtler ve Kürtlerle özdeşleşen Şafii mezhebine dairdir. Abdulbari Aziz Othman tarafından hazırlanan bu çalışmada şu sorulara cevaplar aranmaktadır: "Uygulamaya dair sunni mezheplerden neden Şafii mezhebi Kürtler arasında yayılmıştır, bu mezhebin yayılmasında Kürtlerin rolü nedir, Kürtler neden diğer mezheplere değil de ağırlıklı olarak Şafii mezhebini benimsemişlerdir?"

Dokuzuncu makale, Majid Younis'a aittir. Yazar çalışmada, Osmanlı Şer'i Mahkeme sicillerinden hareketle dönemin Mardin'deki sosyal yaşamını bizlere sunmaktadır.

Bu sayının son makalesinde Nizar Hasan, 17. yüzyılda Aziz Efendi'nin Sultan Kanunnamesi örneğini esas alarak ıslahat projesi çerçevesinde Kürdistan'ın durumunu ele almıştır.

Makalelerin konularında da görüldüğü üzere Kurdiyat Dergisinin üçüncü sayısında üç dile olmak üzere dil, edebiyat, sosyoloji, ilahiyat ve tarih alanlarından değişik makaleler yer almaktadır. Daha sonraki sayılarda hem makale sayısı hem de konu ve alan bakımından daha fazla ve daha zengin çalışmaların gelmesini ümit etmekteyiz.

Dördüncü sayıya kadar sıhhat ve esenlik içinde olunuz...

Dr. Zafer AÇAR
Sayı Editörü

Hello Kurdiyat

Here again the Kurdiyat is greeting you readers and researchers with ten articles in three different languages.

Of these articles which are on different areas and topics, five ones are in kurdish while other three are in arabic and two have been written in turkish.

The first article is by M. Zahir Ertekin and Ömer Delikaya that is about the places in the ballad named Eliyê Xerza.

Yaşar Kaplan who has written the second article is mentioning about a historical subject which is related to Eastern Church during Mongolian times (1258-1335).

In the third article, a classic kurdish poet who is unknown has been researched by M. Zana Karak. Karak has studied about one of that poet's qasidas.

Three searchers named Ziyattin Yıldırımçakar, Sinan Çakar and Şerif Güzel have prepared a detailed and classified bibliography about kurdish master and doctorate theses which presented between 2012 û 2020 years.

The fifth article is by Yasin Duran. It is about Melayê Cizîrî and Ehmedê Xanî's advices in a way of comparative.

İsmail Karan has written the sixth journal which is about a crucial family among kurds named Arwasians. The article is discussing this family in the view of sociologist after introduction.

The seventh journal is connected with theology area. Rûyet is its topic which is about the relation to women in heaven. This work is by Sevda Aktulga Gürbüz who is presenting samples about this matter from İbnî Teymiye û Suyûtî. We think it is a great pleasure to see such different works in kurdish in a scientific way by kurd wises.

In the eighth article which is by Abdulbari Aziz Othman, we are coming into a search about kurds and their cult shafii. The article is replying why that cult is common among kurds and what the kurds's roll is about its distributing.

The ninth article is by Majid Younis in which he is searching Mardin's historical and social cases in a register of Ottoman Law Court.

The final article is about Kurdistan case in a code of law of Sultani whis has written by Eziz Efendî in 17th century. This article is by Nizar Hasan.

As you see, the journal articles are about different areas and matters such as literature, theology, sociology, history and other topics. We hope the number of articles will be more in coming volumes of Kurdiyat.

Have enjoyable readings.

Dr. Zafer AÇAR
Editor of the Volume